

המזונות העשירים בברזל והדרך הטובה ביותר לצריכתם

אנו סופגים במערכת העיכול כ-10% מהברזל במזון ולכן כמות צריכת הברזל מן המזון המומלצת ביום היא:

- בילדים - 10 מ"ג
- במתבגרים - 10 מ"ג
- במתבגרות - 15 מ"ג
- בגברים (עד גיל 50) - 10 מ"ג
- בנשים בתקופת הפוריות - 15 מ"ג. בתקופת הריון או הנקה - 30 מ"ג
- בגיל המעבר - 10 מ"ג

חשוב לדעת שישנם גורמים המגבירים את ספיגת הברזל וישנם גורמים המעכבים את הספיגה

ספיגת ברזל

הברזל מופיע במזון בשתי תצורות:

- ברזל המגיע מן החי - כ-35-15 ממנו נספג.
  - ברזל ממקור צמחי - מהווה את רוב הברזל בדיאטה - כ-20-2 ממנו נספג.
- ברזל הנמצא במזונות מן החי נספג טוב יותר ובכמות גדולה יותר מאשר ברזל הנמצא במזונות מן הצומח.

טיפים לעידוד ספיגת הברזל ממזונות צמחיים:

- ישנם מרכיבים בתזונה המעודדים או מעכבים את ספיגת הברזל. ההשפעה על עיכוב או עידוד הספיגה מתקיימת בעיקר כאשר הצריכה היא יחד באותה ארוחה:
- ויטמין C מעודד ספיגה של ברזל מן הצומח (הופך אותו לזמין יותר לגוף). לכן מומלץ לשלב ויטמין C בארוחה. מקורות מן המזון לויטמין C: פלפל אדום, קיווי, גויאבה, פירות הדר ועגבניות.
- חומצה פיסית הנמצאת בדגנים מלאים, קטניות, זרעים ואגוזים מעכבת ספיגת ברזל מן הצומח. השרייה, הנבטה ובישול מפחיתים את כמות החומצה הפיסית הנמצאת במוצרים אלו.
- פוליפנולים הנמצאים בתה, קפה וקקאו מעכבים ספיגת ברזל מן הצומח. לכן מומלץ להפריד כשעתיים בינם לבין ארוחה עשירה בברזל.
- תוספי תזונה כמו סידן, אבץ, מנגן ונחושת מעכבים ספיגה של ברזל. מומלץ להפריד כשעתיים בינם לבין ארוחה עשירה בברזל.

ישנן תרופות המפחיתות את ספיגת הברזל מהמזון:

- תרופות המורידות את חומציות הקיבה כגון: גסטרו, אומפרדקס, נקסיום.
- תרופות המכילות סידן, פוספט, מגנזיום, אבץ, המתחרים על אותו אתר ספיגה.

להדרכה נוספת מומלץ לפנות לייעוץ דיאטני ילדים.

מטופלים והורים יקרים, שלום וברכה.

לפניכם עלון מידע והדרכה על הברזל אשר בגופכם וההשפעות של חוסר ברזל.

הברזל נמצא בגוף בתאים רבים וחשוב לתפקודם בכל גיל. הברזל חיוני בכדוריות הדם האדומות בכדי להעביר חמצן לגוף. הוא חשוב לתפקוד של המח, של מערכת השריר, של מערכת העיכול ועוד.

חשוב מאוד שתהיה בגוף רמה מספקת של ברזל, בכדי לאפשר גדילה טובה, התפתחות גופנית ושכלית תקינה, פעילות גופנית מלאה, תגובה טובה לחיסונים ותפקוד טוב של כל המערכות.

הברזל נמצא בגוף בשלושה מקומות עיקריים:

- בהמוגלובין** - המצוי בתוך כדוריות הדם האדומות
- בפריטין** - חלבון הנמצא בכבד ומשמש כמאגר ברזל בגוף
- בטרנספרין** - חלבון המצוי בדם ונושא עליו את הברזל

חוסר ברזל בגוף יכול להגרם מסיבות שונות שהעיקריות הן:

- חוסר ברזל בתזונה
- בעיה בספיגת הברזל מהמזון
- אובדן מוגבר של דם (המכיל ברזל)

קבוצות הסיכון לחוסר ברזל בגיל הילדות וההתבגרות:

- תינוקות שנולדו במועד מגיל 4 עד 18 חודשים
- תינוקות פגים מגיל 2 עד 18 חודשים
- מתבגרות ומתבגרים בשלב הגדילה המהירה
- מתבגרות מתחילת הוסת במיוחד כאשר הדימום מוגבר או תכוף
- נשים בגיל הפוריות, במיוחד בהריון ולאחר לידה

מחסור בברזל עלול לגרום לאנמיה ולתסמינים של חולשה, עייפות, סחרחורת, עצבנות יתר, חוסר ריכוז, ירידה בלימודים, ירידה בכושר הגופני ועוד.

הטיפול בחסר ברזל כולל איתור הסיבה לחסר הברזל, הקפדה על מזון עשיר בברזל ונטילת תוספי ברזל דרך הפה ובמקרים של חוסר תגובה מתן ברזל דרך הוויד.

בעלון זה תקבלו מידע על תזונה עשירה בברזל, על תוספי הברזל הניתנים דרך הפה ועל תכשירי ברזל הניתנים דרך הוויד.

לפניכם טבלאות של מזונות העשירים בברזל*:

מטרת הטבלאות עם ערכי הברזל היא הנגשת מידע על מגוון המאכלים העשירים יותר בברזל. חשוב לשלב בכל ארוחה מזונות עשירים בברזל על מנת להביא לשיפור בספיגה. כיוון שספיגת הברזל תלויה בהרבה גורמים, הכמות היומית הנספגת איננה מהווה סכום מדויק של תכולת הברזל בכל מרכיב מזון.
*מקור: טבלת הרכב המזונות של משרד הבריאות

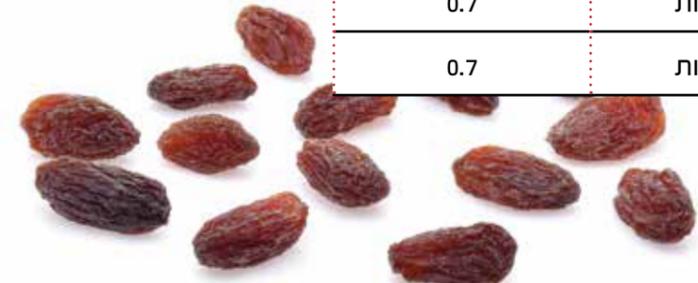
ברזל מהצומח - דגנים

המאכל	כמות	ברזל (מ"ג)
אינג'רה מקמח טף	1 יח' (140 גרם)	5.3
קינואה	חצי כוס	3
דגני בוקר מועשרים	חצי כוס	2.4
גריסים מבושלים	כוס	2.1
לחם מלא	2 פרוסות	1.4
בורגול מבושלים	כוס	1.3

ברזל בפירות

המאכל	כמות	ברזל (מ"ג)
אפרסמון	100 גרם	2.5
צימוקים	100 גרם	2.1
שזיף מיובש	4 יחידות	0.8
משמש מיובש	2 יחידות	0.7
תאנה מיובשת	2 יחידות	0.7

ברזל מהצומח - קטניות לאחר בישול

(מומלץ להשרות את הקטניות 12-14 שעות לפני הבישול בכדי לשפר את ספיגת הברזל)

המאכל	כמות	ברזל (מ"ג)
פולי סויה	100 גרם	5.14
גרירי חומוס	כוס	4.2
שעועית לבנה	100 גרם	3.7
עדשים	חצי כוס	3.2
טופו	50 גרם	2.7
שעועית אדומה	3/4 כוס	2.24
אפונה יבשה	3/4 כוס	1.29

ברזל בירקות

המאכל	כמות	ברזל (מ"ג)
עלי תרד (מבושלים)	100 גרם	3.57
ארטישוק ירושלמי (ללא קליפה)	100 גרם	3.4
תרכיז עגבניות	100 גרם	2.9
פטריות מבושלות	160 גרם (כוס)	2.8
פטרוזיליה	2 כפות	2
עלי סלק (מבושלים)	100 גרם	1.9
שמיר	2 כפות	1.6
בזיליקום	2 כפות	1
עגבנייה	1 יחידה	0.6
חסה ערבית	1 כוס	0.5
כוסברה	2 כפות	0.5

הטיפול התרופתי

מטרות הטיפול בברזל:

1. מניעה - שמירה על כמות ברזל הנחוצה לתפקוד המערכות, למשל: בשנה הראשונה לחיים, בהריון.
2. טיפול - השלמת מאגרי הברזל בגוף כאשר יש חוסר.

הטיפול התרופתי בתוספי הברזל הניתנים דרך הפה והדרך הנכונה לנטילתם

- בחירת תוסף הברזל המתאים צריכה להתבסס על התכולה של הברזל בתכשיר ועל הספיגה של הברזל במערכת העיכול. יש לשים לב שלא כל תוספי הברזל נספגים באותה מידה.
- קיימים תכשירי ברזל רבים, אשר נבדלים ב:
  - סוג הברזל** (Fe^{+3} , Fe^{+2})
  - צורת קשירת הברזל** (מלח - למשל Gluconate, Sulfate; תרכובת - Polymaltose complex)
  - כמות הברזל הזמין לספיגה** (כמות הברזל האלמנטרי)
  - צורת המתן** (טיפות, סירופ, כדורים בשחרור מידי, כדורים בשחרור מושהה, אבקה, דרך ווריד)
  - במנגנון הספיגה** (לימפתית או דרך נשאים באפיתל המעי)

הערות:

- א. למלחי ברזל (Ferrous Sulfate, Ferrous Gluconate, Ferrous Fumarate) יש ספיגה טובה יותר ממערכת העיכול וזאת בהשוואה לתרכובת (complex) ברזל. בנוסף ברזל נספג טוב יותר כאשר הוא נמצא בצורת ה- Fe^{+2} .
- ב. חשוב להתאים את הטיפול בברזל למידת חוסר הברזל ורמת ההמוגלובין, יש גם להתחשב בהעדפת ההורים והילדים.
- ג. לרוב בילדים עם אנמיה משנית לחוסר ברזל שצריכים קורס ברזל טיפולי, נעדיף להשתמש בתכשיר שמכיל ברזל מסוג Fe^{+2} .
- ד. המינון הטיפולי הוא 6 מ"ג/ק"ג/יום של ברזל אלמנטרי*, במנה אחת או מחולקת (לרוב עד מינון מקסימלי של 100 מ"ג ברזל אלמנטרי ליום).
- ה. בטיפול מניעתי, ניתן לבחור בכל תכשיר ברזל (קומפלקס ברזל, Fe^{+2} , Fe^{+3}) למרות שישנה עדיפות לתכשירים שמכילים ברזל מסוג Fe^{+2} . המינון המניעתי הוא 1-2 מ"ג/ק"ג/יום של ברזל אלמנטרי, במנה אחת או מחולקת. הרופא המטפל ירשום לך את השם והמינון המדויק של תכשיר הברזל המתאים. *ברזל אלמנטרי - ברזל שזמין לספיגה בתכשיר הקיים.

איך נוטלים את תוספי הברזל?

- את תוספי הברזל יש לקחת על קיבה ריקה עם מים (אפשר גם לקחת עם מיץ פירות הדר), אלא אם כן מצויין אחרת.
- יש להימנע מלקחתם עם מזונות המעכבים ספיגה.
- בתינוקות ופעוטות ישנה עדיפות למתן תכשיר מרוכז בטיפות.
- בילדים גדולים ומתבגרים ישנה עדיפות לברזל בכדורים.
- ברזל סוכרוזומלי ניתן לקחת ללא קשר למזון. ניתן בכדורים או באבקה.

מזונות עשירים בברזל בהם אחוז השומן גבוה

המאכל	כמות	ברזל (מ"ג)
אגוזי קשיו	50 גרם	3.0
אגוזי לוז	50 גרם	2.3
גרעיני חמניות	28 גרם	2.2
שקדים	50 גרם	2.1
שומשום מלא	1 כף	1.4
אגוזי מלך	50 גרם	1.2

מזון מהחי

המאכל	כמות	ברזל (מ"ג)
כבד עוף צלוי	100 גרם	11.5
כבד בקר צלוי	100 גרם	6.5
סרדינים	100 גרם	2.9
בשר בקר מבושל	100 גרם	2.3
בשר הודו מבושל	100 גרם	1.9
דג קרפיון	100 גרם	1.6
בשר עוף מבושל - ירך	100 גרם	1.5
דג טונה במים	100 גרם	1.5
דג טונה בשמן	100 גרם	1.0
ביצים	יחידה אחת	1.0

איך אומרים לתינוק בְּרָזֵל?

תרופה מאושרת על ידי משרד הבריאות
 הוכח במחקרים קליניים כיעיל
 בשילוב עם מזון תינוקות ומוצרי חלב
 וקבטוח לשימוש בתינוקות
 קומפלקס ברזל שניתן לקחת גם בשילוב עם מזון תינוקות ומוצרי חלב
 תרופה מאושרת על ידי משרד הבריאות. יש לזרז ברזל באופן יומיומי לכל תינוק מעל 4 חודשים ועד שנה וחצי על פי המלצת משרד הבריאות.

לתינוק ברזל זה
פרופיל 3
 למניעה ולטיפול באנמיה הנגרמת מחוסר ברזל

תוספי הברזל הנמכרים בישראל כתרופות*

צורה	שם התכשיר	סוג מלח הברזל	כמות מלח הברזל	מתוכו ברזל אלמנטרי	מרכיבים נוספים	הערות
סירופ	Aktiferrin D-50	Ferrous Gluconate	10mg/ml	10mg/ml		תכשיר ללא סוכר
טבליה	Aktiferrin F	Ferrous Sulfate	113.8mg	34mg	Folic Acid (0.5mg) Serine (129mg)	חומצת האמינו סרין מסייעת בספיגת הברזל
טבליה	Ferrifol	Ferric hydroxide polymaltose complex	100mg	100mg	Folic Acid (0.4mg)	מומלץ ליטול על קיבה מלאה
סירופ	Ferripel 3	Ferric hydroxide polymaltose complex	50mg/5ml	50mg/5ml		מומלץ ליטול על קיבה מלאה
סירופ	Ferro 15	Ferrous Gluconate	130mg/5ml	15mg/5ml		קיבה ריקה
טבליה	Ferrocal	Ferrous Citrate monohydrate	246mg	52mg	Calcium citrate (249mg)	ללא אוכל, עם מים או מיץ פירות
טבליה	Ferrograd folic	Ferrous Sulfate	325mg	105mg	Folic Acid 350mcg	
טבליה	Folex	Ferrous Fumarate	308mg	100mg	Folic Acid (0.4mg)	קיבה ריקה
טבליה	Foric Pregnancy	Ferrous Fumarate	308mg	100mg	Folic Acid (0.4mg)	קיבה ריקה
טיפות	Iron 3	Ferric hydroxide polymaltose complex	2.5mg/drop	2.5mg/drop		מומלץ ליטול על קיבה מלאה
טבליה	Slow fe	Ferrous Sulfate	160mg	50mg		שחרור מושהה
טבליה	Tardyferon	Ferrous Sulfate	245.25mg	80mg		יש לקחת לפני או במהלך ארוחה לפי סבילות מערכת העיכול
טיפות	Tiptipot Ferripel 3	Ferric hydroxide polymaltose complex	50mg/ml	50mg/ml	2.5mg/drop	מומלץ ליטול על קיבה מלאה. ניתן לערבב מיד טרם המתן עם מיצי פירות וירקות או מזון תינוקות

*מעודכן ליולי 2020

תוספי ברזל שאינם תרופות הנמכרים בישראל*

צורה	שם התכשיר	סוג מלח הברזל	כמות מלח הברזל	מרכיבים נוספים	הערות
טבליה	Easy iron (לייף)	Iron bisglycinate	25mg		עם הארוחה
טבליה	Gentle iron (סולגאר)	Iron bisglycinate chelate	25mg		עם הארוחה
טבליה	Iron complex (סופהרב)	Iron bisglycinate	36mg	Ascorbic acid: 100mg Methylfolate: 400mcg Methylcobalamin: 250mcg	עם הארוחה
טבליה	ברזל עדיף (הדס)	Iron bisglycinate	30mg	Folic acid: 400mcg Cyanocobalamin :50mcg	עם הארוחה
טבליה	ברזל פלוס Femina (אלטמן)	Iron bisglycinate	30mg	Folic acid: 400mcg Cyanocobalamin: 250mcg Ascorbic acid: 60mg	עם הארוחה
אבקה	ברזל COMFORT (אלטמן)	Sucrosomial iron ferric pyrophosphate (Fe ⁺³)	27mg	Ascorbic acid: 25mg	
אבקה	יומי ברזל COMFORT (אלטמן)	Sucrosomial iron ferric pyrophosphate (Fe ⁺³)	8mg	Ascorbic acid: 64mg	לילדים
דובונים	ברזל וויטמינים (אלטמן)	Ferrous fumarate	5mg	Folic acid: 50mcg Cyanocobalamin: 1 mcg Ascorbic acid: 20 mg	עם הארוחה, לילדים
טיפות	Iron max (Ecosupp)	Iron bisglycinate	15mg/ml	Ascorbic acid: 40mg/ml	
נוזל	Spatone liquid iron	Fe ⁺²	5mg/20ml (מנה)	0.75mg/drop	

*מעודכן ליולי 2020

אין עוד ברזל כזה

ברזל COMFORT

עם פטנט SiderAL

הפטנט החדשני לספיגת ברזל

נתמך במחקרים קליניים • נוח לעיכול וטעים במיוחד

תכשירי ברזל הניתנים דרך הווריד

שם התכשיר	סוג מלח הברזל	כמות מלח הברזל	מתוכו ברזל אלמנטרי	הערות
Venofer	Iron sucrose	100mg/5ml	100mg/5ml	משך זמן הטיפול הינו כשעה. לרוב נדרשות מספר מנות לפי הנחיה רפואית.
Ferrovin	Iron sucrose	100mg/5ml	100mg/5ml	משך זמן הטיפול הינו כשעה. לרוב נדרשות מספר מנות לפי הנחיה רפואית.
Ferinject	Ferric carboxymaltose	1800mg/10ml	500mg/10ml	משך זמן הטיפול הינו כשעה. לרוב מספיקה מנה אחת לפי הנחיה רפואית. התרופה מאושרת מגיל 14 שנים ומעלה. מתחת לגיל זה דרוש טופס 29. כשאין אישור קופ"ח, ניתן לרכוש בעלות מופחתת דרך ביטוח משלים.

*מעודכן ליולי 2020

הערות לטבלה:

- Iron Bisglycinate Chelate מורכב משתי מולקולות גליצין (חומצת אמינו) הקשורות לברזל בצורת Fe²⁺.
- Polymaltose Iron הוא קומפלקס של ברזל עם ספיגה מועטה יחסית, אך מגיע בצורה נזלית נוחה ועם פחות תופעות לוואי.
- Ferric Pyrophosphate (ברזל קומפורט של אלטמן) פורמולציה ייחודית: ברזל סוכרוזומלי, הנספג במנגנון שונה שאינו מחייב הפרדה מסוגי המזון השונים. מתאים גם לאנשים עם בעיות ספיגה (לדוגמא: מחלות מעי דלקתיות, צליאק) ועשוי להיטיב עם אלו הסובלים מתופעות לוואי בנטילת תוספי הברזל השונים.
- שימו לב שלחלק מהתכשירים אין המלצה לקחת על קיבה ריקה ובהפרדה מחלב.

עוד חשוב לדעת ש...

- לקיחת תוספי הברזל דרך הפה עשויה לשנות את צבע הצואה לכהה ועלולה לגרום לשינויים בפעילות המעיין (שלשול או עצירות). יש להתייעץ עם רופא מטפל במקרה של עצירות משמעותית משנית לטיפול בברזל.
- לעיתים תוסף הברזל בסירופ יכול להכהות את צבע השיניים. אפשר למנוע זאת ע"י צחצוח שיניים לאחר הנטילה.
- תוספי הברזל עלולים לגרום לתופעות לוואי במערכת העיכול כגון בחילות, הקאות וצרבת. יש להתייעץ עם רופא מטפל במקרה של תופעות לוואי הקשורות לטיפול בברזל.
- אם ישנן תופעות לוואי לטיפול בברזל אפשר לנסות תכשיר אחר, מעבר לטיפול פעם ביומיים או נטילת ברזל לאחר האוכל (אך לא ארוחה חלבית) לפי הוראה רפואית.
- במבוגרים עם חסר ברזל נמצא שנטילת כדור ברזל פעם ביומיים, לפי הנחיה רפואית, משפר את התגובה לטיפול בברזל. לא ידוע אם כך הדבר גם בילדים. במקרה של העדר תגובה ניתן לנסות ולעקוב.
- אם הוחל טיפול בברזל ולא נצפתה תגובה מספקת לאחר כחודשיים יש לפנות לביקורת רפואית לבירור הסיבה.
- לאחר תיקון האנמיה והגעה לערכי המוגלובין תקינים, יש להמשיך בטיפול בברזל פומי לצורך מילוי המאגרים של הברזל בגוף (ברזל הקשור לטרנספרין ופריטין) למשך שלושה חודשים לפחות, לפי ההמלצה הרפואית.
- **ברזל דרך הווריד:** לעיתים, בחסר ברזל קיצוני, כשישנה ירידה בספיגת הברזל במערכת העיכול או כאשר נחוצה עליה מהירה ברמות הברזל, יוחלט על מתן עירוי ברזל תוך ורידי במינון שיביא לתיקון רמת הברזל ולחידוש ספיגת הברזל במערכת העיכול. עירוי הברזל ניתן בפעם הראשונה במסגרת אשפוז יום ילדים, באם יש צורך במנות נוספות - ניתן לקבלם באשפוז יום או בקופת החולים לפי החלטה רפואית.
- במקביל לתיקון האנמיה משנית לחוסר ברזל יש צורך להבין את סיבת חוסר הברזל ולטפל בה. העדר טיפול מתאים בסיבת חוסר הברזל עלול למנוע את התגובה לטיפול בברזל ולגרום לחוסר ברזל חוזר לאחר סיום הטיפול בברזל.

היחידה להמטולוגיה/אונקולוגיה ילדים, המרכז הרפואי שערי צדק

היחידה להמטולוגיה ילדים בשערי צדק הינה מרכז רפואי מוביל בטיפול בילדים בכל הגילאים, מינקות ועד התבגרות, במחלות המטולוגיות מגוונות. צוות היחידה כולל רופאות מומחיות ביחד עם צוות סיעודי, סוציאלי, רגשי וחינוכי. ביחידתנו ניסיון רב באבחון ובטיפול של מצבי אנמיה שונים, ובכללם אנמיה משנית לחסר ברזל. אנו מבצעים ביחידה בירור מקיף ורב-תחומי לאיתור חוסר ברזל וסיבותיו, נותנים טיפול המותאם באופן אישי לכל מטופל ועוקבים אחר תוצאות הטיפול והבירור. צוות היחידה עובד בשילוב עם רופאים יועצים מתחומים שונים (גסטרו, גינקולוגיה, אנדוקרינולוגיה, רפואת מתבגרים ועוד), אחיות עם ידע וניסיון בהמטולוגיה ילדים, דיאטניות וצוות תומך.

אנחנו כאן בשבילכם

ד"ר חגית מיסקין, מנהלת היחידה • פרופ' שושנה רבל-וילק
מירי אנגל, אחות המטולוגיה • יעל גרינברג, אחות ראשית באשפוז יום
מיטל סבאג, מזכירת היחידה • שרית שילוני, מזכירת אשפוז יום ילדים

טל: 02-6555835, 02-5645653 | פקס: 02-6555800
pedhematology@szmc.org.il | www.szmc.org.il

במקרים דחופים ניתן לפנות למיין ילדים, טל: 02-6555781

נערך על ידי: ד"ר חגית מיסקין, פרופ' שושנה רבל-וילק, יחידה להמטולוגיה/אונקולוגיה ילדים; מירי אנגל, אחות המטולוגיה ילדים; ד"ר יעל חמו, רוקחת קלינית; ד"ר קרן הרשקופ, רונית דדוש, המחלקה לתזונה קלינית.

ניהול הפרסום: סמי אלקלעי - פרויקטים שיווקיים • עיצוב והפקה: פוליטי פרסום ואינטראקטיב

המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות ואין לראות במודעות המלצה משום סוג שהוא